

[Hans Rasmussen.]

kan forsvare, at lærlingeantagelser går i stå eller endog går tilbage, fordi mestrene føler sig usikre overfor, hvilke forpligtelser de fremefter påtager sig ved at antage nye lærlinge.

I de nærmest kommende år vil et meget stort antal af unge gå ud af skolen og indtræde i arbejdslivet, og under hensyn hertil vil det være af afgørende betydning for de unge og for samfundet som helhed, at tilgangen til de faglærtes rækker ikke svigter. Folketinget kunne simpelthen ikke påtage sig det ansvar, der ville være forbundet med at lade lovforslaget ligge og ikke søge at nå frem til forståelse, selvom jeg må indrømme, at dybe principielle forskelle i opfattelsen navnlig på dette punkt var foreliggende. Resultatet bør simpelthen ses som udslag af vilje til samarbejde til gavn for de unge og som udtryk for almindelig forståelse af den betydning, gennemførelsen af en ny lærlingelov vil have for landets erhvervs- og dermed for det danske samfund.

I lærlingekommissionens betænkning er der gjort rede for, at der indenfor nogle fag er lærlingskvaliteter fastsat af de faglige udvalg som en videreudvikling af den adgang, udvalgene efter lærlingeloven har til at frakende en virksomhed retten til at uddanne lærlinge, navnlig når virksomheden ikke findes at kunne give dem en forsvarlig og en grundig faglig uddannelse. Disse begrænsninger, som de faglige udvalg har fastsat for at sikre uddannelsens kvalitet, har ingen indenfor lærlingekommissionen ønsket ophævet, ligesom ingen indenfor udvalget har ønsket at antaste denne fremgangsmåde. Derimod har et flertal af kommissionens medlemmer ment, at de lærlingebegrænsninger, der for visse fag er fastsat ved kollektive overenskomster eller som en almindelig kollektiv aftale arbejdsgivere og arbejdere imellem, straks burde ophæves. Udfra et principielt syn på spørgsmålet om lovfæstelse af regler på områder, som hidtil er blevet reguleret ved aftale mellem arbejdsgiver og arbejder, forstår jeg udmærket den ængstelse, man fra visse sider lægger for dagen. Det er dog min tro, at de erhvervsområder, der bliver berørt af disse begrænsningers ophævelse, er så effektive i deres virksomhed, at de i lighed med metalindustrien gennem deres lærlingere-

præsentanter kan få bremset lærlingetilgangen til virksomheder, som ikke har tilstrækkelige muligheder for at give en lærling en praktisk og almen uddannelse indenfor det pågældende fag.

Videre bør det fremhæves, at der under udvalgsbehandlingen fra socialdemokratisk side er fremsat forslag om en ordning, hvor efter spørgsmålet om, hvorvidt bestemmelser i en kollektiv overenskomst virker hemmende på en passende tilgang til faget, kan indbringes for lærlingerådet; såfremt rådet finder klagen berettiget og henvendelser til faglige organisationer ikke giver tilfredsstillende resultat, skal lærlingerådet efter dette forslag kunne nedsætte et nævn, der træffer afgørelsen: fortsat begrænsning eller ikke. Om dette forslag kunne der ikke opnås enighed indenfor udvalget, men der er, som det fremgår af betænkningen, opnået enighed om et forslag til en paragraf, hvor efter bestemmelser i kollektive overenskomster om begrænsning af antallet af lærlinge indenfor et fag ikke kan fastsættes, og at bestående regler af denne art bortfalder ved den nye lovs ikrafttræden. I tilslutning hertil bør det dog bemærkes, at lærlingerådet efter forslaget i særlige tilfælde skal kunne tillade en fortsat begrænsning, hvis det godtgøres, at begrænsningen udelukkende tilgodeser hensynet til en forsvarlig oplæring af lærlinge indenfor det pågældende felt.

Når jeg særlig har peget på dette ændringsforslag, nr. 58 i betænkningen, skyldes det, at opfattelserne om bevarelse eller ikke-bevarelse af lærlingebegrænsningen er stærkt delt; men som sagt er det mit indtryk, at selvom det er klart, at der visse steder i begyndelsen kan opstå vanskeligheder, har det ikke på nuværende tidspunkt været muligt at opnå en anden løsning, der imødekommer de mange hensyn og synspunkter, som er blevet fremsat navnlig om dette problem.

Spørgsmålet om indførelse af obligatorisk dagskole for lærlingene har været gjort til genstand for en indgående drøftelse i udvalget. Der er fremført betænkeligheder overfor kravet om gennemførelse af obligatorisk dagskoleundervisning 8 år efter lovens ikrafttræden. Fra flere sider er det blevet fremhævet, at det sikkert i ikke ringe omfang vil blive nødvendigt at anvende und-